

Інформаційний лист для визначення *Vespa velutina*

Якщо ви роздрукуєте цю сторінку на стандартному листку паперу (A4) то зображення буде відповідати натуральному розміру комах.

Додаткова інформація та лист із повідомленнями доступні в Інтернеті:
<http://frelonasiatique.mnhn.fr/home>

Шершень жовтоногий, також відомий як **Шершень азійський**, *Vespa velutina*, забарвлення переважно чорне, з широкою помаранчевою смугою на кінці черевця і чіткою жовтою тонкою смужкою на першому сегменті черевця (одразу за «талією»). З переднього (фронтального) боку голова помаранчевою кольору. Кінцівки ближче до тіла чорні, на кінцях – яскраво-жовті. Довжина тіла від 17 до 32 мм.

Шершень жовтоногий / Шершень азійський, *Vespa velutina*

Шершень звичайний, *Vespa crabro*, черевце блідо-жовтого кольору з чорними смугами. Забарвлення голови жовте з переду і червоне – зверху. Забарвлення середнього відділа тіла (грудей) і кінцівок чорне з червоно-коричневим. Довжина тіла робочих особин від 18 до 23 мм, а королеви – від 25 до 35 мм.

Шершень звичайний, *Vespa crabro*

Шершень східний, *Vespa orientalis*, має такий же розмір тіла, як і європейський шершень. Тіло червоного кольору, тільки передній (фронтальний) бік голови і смуга на черевці – жовті. Цей вид шершнів поширений лише в південно-східній Європі (південь Італії, Мальта, Албанія, Греція, Кіпр, Румунія, Болгарія).

Шершень східний, *Vespa orientalis*

Оси за розміром менші, ніж шершні. Довжина тіла робочих ос в кінці літа близько 15 мм. Майте на увазі, що довжина тіла королев ос може перевищувати 20 мм. Навесні осі можуть бути більшими, ніж самі ранні робочі шершні.

Оса середня, *Dolichovespula media*

Оса германська, *Vespula germanica*

Оса паперова, *Polistes biglumis*

Сколія-гігант, *Megascolia maculata*, вид занесений до Червоної книги України (2009). Це – одна з найбільших європейських "ос". Тому цей вид часто плутають з азійським шершнем. Тіло глянцево-чорне, щільно вкрите волосками. Голова зверху жовта; на черевці – 4 жовті зони без волосків. Під час розвитку личинки цих "ос" паразитують на личинках великих жуків (наприклад, на личинках травневих хрущів).

Сколія-гігант, *Megascolia maculata*

Рогохвіст великий, *Urocerus gigas*, є пильщиком, чії личинки живляться деревиною. Цю чорну з жовтими смугами осу можна легко відрізнити від шершня за циліндричним тілом і довгими жовтими антенами. На голові позаду очей є дві жовті плями. Самка може досягати 45 мм завдовжки і має довгий яйцеклад, для відкладання яєць у стовбури дерев. Цей вид не являє загрози для людини.

Рогохвіст великий, *Urocerus gigas*

Ксилокопа фіолетова, бджола-тесляр фіолетова, *Xylocopa violacea*, розмір 20-30мм; вона повністю чорна з фіолетовим відблиском. Самка цієї одиночної бджоли будує своє гніздо в гниючій деревині, личинок вигодовує пилком.

Ксилокопа фіолетова, бджола-тесляр фіолетова *Xylocopa violacea*

Багато **мух** (Diptera) за зовнішнім виглядом можуть нагадувати ос або шершнів. Але вони відрізняються наявністю лише однієї пари крил, а не двох як це властиво осам і шершням. Очі у мух, як правило, набагато округліші, а антени – коротші.

Михи, що імітують шершнів *Volucella zonaria*

Milesia crabroniformis

Інформаційний лист для визначення Можливі помилки при ідентифікації гнізд

Додаткова інформація та лист із повідомленнями доступні в Інтернеті:

<http://frelonasiatique.mnhn.fr/home>

Навесні кожна королева-засновниця сама будує власне гніздо, переважно в захищеному місці. У більшості видів ос гніздо для виведення потомства нагадує невелику сферу діаметром від 5 до 10 см і отвором вниз. Колонія шершнів без сумніву залишить гніздо що не відповідає її потребам (щодо розміру і безпеки).

Шершень жовтоногий / Шершень азійський, *Vespa velutina*

73% на деревах на висоті вище 10 метрів
10% на або в будівлях
3% на огорожі

сферичної або грушоподібної форми
малий бічний отвір
~ 60x80 cm

Шершень звичайний, *Vespa crabro*

дупла дерев, димарі
зрідка на відкритому просторі
циліндричної форми
широкий нижній отвір
~ 30x60 cm

Оса середня, *Dolichovespula media*

на кущах не вище 2 м
конічної форми
малий отвір на нижньому кінці не по центру
~ 20x25 cm

Оса звичайна, *Vespula vulgaris*

на землі, у сховку у будівлях
конічної форми
малий прихований отвір з нижнього боку
~ 30x35 cm

(*V. germanica* будує сірі гнізда трохи більшого розміру)

